

graden i de kommuner, der anskaffer audiovisuelle materialer, er meget forskellig.

135 biblioteker, der dækker et befolkningsunderlag på 4,1 mill. indbyggere, havde pr. 15. august 1973 søgt om og fået godkendelse til at anskaffe audiovisuelt materiale med statstilskud. Det er dog ikke alle, der har udnyttet denne tilladelse. Pr. 31. marts 1973 havde 106 biblioteker påbegyndt opbygning af samlinger af grammofonplader og kasettebånd. Samlingerne omfatter i alt 475.791 plader og 5.017 kasettebånd. Samlingernes størrelse varierer fra ca. 20 til ca. 38.000 enheder. De 106 biblioteker dækker et befolkningsunderlag på ca. 3,8 mill. indbyggere. 74 af de 106 biblioteker (med ca. 2,8 mill. indbyggere) har påbegyndt udlån af plader og bånd i større eller mindre omfang. Udlånets størrelse varierer fra ca. 30 til 204.000 plader i 1972-73.

Samlingerne af andre materialer (billedkunst, dias, film, mikrofilm m. m.) er endnu meget små. Efter en undersøgelse foretaget af Bibliotekstilsynet i 1971 skønnes ca. 82 pct. af det i 1971-72 budgetterede beløb, 6,4 mill. kr., at være budgetteret til indkøb af grammofonplader til såvel udlån som benyttelse på stedet (præsensbenyttelse) og ca. 18 pct. til andre materialer samt til apparatur.

Det nuværende udgiftsniveau kan belyses ved følgende tal:

Budgetår	Folkebiblioteker- nes budgetterede udgifter til audiov. saml.	Disse udgif- ter fordelt på antal biblioteker	Disse udgifter i pct. af de pågæld. bibliotekers saml. udg. (+ skolebibl.)
	mill. kr.		pct.
1971-72....	6,4	94	2,4
1972-73....	8,2	110	2,6
1973-74....	9,5	121	2,5

Det fremtidige udgiftsniveau på dette område er afhængigt af den enkelte kommunalbestyrelses beslutning, ligesom kommunalbestyrelsen afgør, hvorvidt audiovisuelle materialer kan hjemlånes.

3. Lovforslagets generelle krav om etablering af heltidsbiblioteksbetjening (§ 5) medfører ingen øjeblikkelig merudgift, idet de biblioteker, der ved lovens ikrafttræden ikke har en stilling som heltidsbeskæftiget ledende bibliotekar, ikke er forpligtet til at

etablere heltidsbiblioteksbetjening før lovbestemmelsen måtte være revideret.

Den nuværende forskel i udgiftsniveau mellem driften af et heltidsbibliotek og et deltidsbibliotek kan illustreres ved følgende tal:

Den gennemsnitlige bruttoudgift til folkebibliotek i kommuner med deltidsbibliotek udgør efter budgetterne 1973-74 ca. 35 kr. pr. indbygger. I dette tal er fradraget 20 pct. som vedrørende skolebibliotekerne.

Den tilsvarende udgift i alle heltidsbibliotekskommuner (med udeladelse af centralbibliotekskommuner) udgør ca. 86 kr.

De nuværende deltidskommuner har alle under 15.000 indbyggere. 54 kommuner i denne størrelsesgruppe har heltidsbibliotek. Her er den gennemsnitlige udgift ca. 78 kr.

Differencen mellem deltids- og heltidsbiblioteksudgifter udgør således alt efter sammenligningsgrundlaget henholdsvis 51 og 43 kr. pr. indbygger.

Hvis de nuværende deltidsbibliotekskommuner (med i alt ca. 809.000 indbyggere) i stedet havde heltidsbibliotek, ville det i forhold til det nuværende udgiftsniveau betyde en samlet merudgift på 35-42 mill. kr. fordelt på 118 kommuner.

Om de hertil svarende anlægsudgifter kan der ikke afgives et centralt skøn, bl. a. fordi der ikke findes centrale krav og normer på lokaleområdet.

4. Bestemmelsen i lovforslagets § 10 om, at et bibliotek skal betale for den tekniske bistand („Klargøringsarbejdet“) fra centralbiblioteket, medfører ikke en merudgift, men en ændret udgiftsfordeling. Efter nugældende bestemmelser skal heltidsbiblioteker som efter forslaget betale for denne bistand, medens den er vederlagsfri for deltidsbiblioteker. Udgiften til bistand for deltidsbiblioteker indgår nu på centralbibliotekets oplandsregnskab og dækkes således af det særlige centralbibliotekstilskud fra stat og amt. Efter forslaget dækkes udgiften direkte af de kommuner, der modtager bstanden, idet der dog er åbnet mulighed for, at amtskommunen kan afholde udgiften på en kommunes vegne. Det bemærkes dog, at denne ændrede udgiftsfordeling for deltidsbibliotekernes vedkommende først vil kunne træde i kraft den 1. april 1975, jfr. lovforslagets § 19, stk. 1.